

Masarykova univerzita

Fakulta sociálních studií

SOC 560 Sociologický výzkum

HODINOVÝ MANŽEL NEBO

Seminární práce

Kamila Teplá

Úvod

V poslední době se velmi populárním fenoménem stal fenomén Hodinového manžela. Jsou to muži, kteří

Teoretická část

Kdo je Hodinový manžel?

Centrální dynamiku generových rolí tvoří rozdělení činností mezi muže a ženy a chápání těchto činností jako produktivní a reproduktivní a s tím spojené rozdělení prací na tržní, placenou práci a domácí, neplacenou práci. Zatímco většina reprodukční práce zůstává neplacena, došlo v západních společnostech k nárůstu poskytování produktivních prací a služeb v domácnosti. Davidoff [1995] ukazuje, že poskytování produktivní práce a služeb v domácnosti a komodifikace práce není žádným novým fenoménem. Neboť již ve 20. století vyšší třída žen byla závislá na domácích pracích a službách ze strany dívek, chlapců ale i dospělých žen a mužů. V těchto domácnostech často byli zaměstnáváni manželé proto, aby mohli zastávat genderově diferencované úkoly. Postupem času se využívalo méně a méně služeb a prací poskytovaných nižší třídou. Jednak to bylo proto, že se pro tuto třídu našla jiná, zajímavější práce, například v továrnách a jednak proto, že do domácností se začali zavádět nejrůznější pomocníci a spotřebiče, aby se ženám i mužům ulehčila práce. Stereotypní genderové rozdělení prací na lehčí/starání se o domácnost a rodinný krb a na těžší/starání se o věci kolem domu či finanční zajištění rodiny se uchovalo dodnes ve více či méně stejné podobě.

Stereotypně maskulinní formy práce v domácnosti jsou instalatérské práce, menší elektrické opravy či malování. Dříve za typicky mužskou práci byla považována práce zahradníka. Dnes se však pohled na samotné zahradničení mění a to tak, že například sekání trávy stále patří mužům, ale například to, jak má zahrada vypadat již mají v rukou ženy a to proto, že jsou lepší v estetickém vnímání a dekorování. Dochází tak k přebírání mužské práce ženami. Harkness [2008] uvádí, že dochází k feminizaci zaměstnanosti, což znamená převod placených zaměstnání od mužů k ženám. Zatímco domácnosti dodávají více placené práce a to v důsledku větší zaměstnanosti žen (ženy tedy odpracují více hodin placené práce než například před sto lety), nedochází však k vyrovnávajícímu zvýšení hodin domácích prací vykonávaných muži. Ve Velké Británii na toto téma proběhl výzkum, který například ukázal, že co se týká domácí práce a oblasti vaření zvýšila se doba strávená touto činností o dvacet minut, zatímco u žen poklesl čas trávený touto činností o půl hodiny. Můžeme tedy sledovat určitý pohyb k větší genderové rovnosti, i když genderová mezera v oblasti vaření stále činí 6 hodin týdně [Sullivan 2000].

Během posledních let díky komodifikaci domácí práce se začínají formy práce v domácnosti rozrůstat a často zahrnují i ty, co byly dříve považovány za práce ženské. A samotná komodifikace práce se během posledního staletí značně urychlila. I když je pravda, že domácí práce jako odvětví zaměstnání je stále silně feminizováno, výzkumy z již z 90 let ukazují, že v této době v Evropě bylo v průmětu 10% domácích prací vykonávaných jako zaměstnání zastoupeno muži. Od té doby toto číslo stále stoupá a zdá se, že to již není pouze feminizovaná práce. Je však stále těžké zjistit o jaké druhy domácích prací jde. Většina výzkumů poukazuje na vzrůst mužské práce v oblasti zahradnictví (i muži začínají být chápáni jako ty, kteří mohou mít estetické citění a údržbářské služby, na druhé straně v žádných výzkumech není zahrnuta jako práce péče o děti. [Cancedda 2001].

Jak jsem již zmínila, během několika posledních let tak začali muži objevovat nově uchopený typ manuální práce. V anglicky mluvících zemích se ujal název *Handymen* či *Hubbies*, v České republice potom *Hodinový manžel*. Žádná univerzální definice toho, kdo je hodinový manžel, a co přesně dělá a nedělá, není nijak vymezená. V první řadě jsou to hlavně mužikutilové uplatňující svůj koníček na trhu práce. Hodinový manželé mají obvykle hodinovou sazbu, využívají materiály a někdy i nářadí, které je v domácnosti a provádějí nejrůznější práce napříč nejrůznějšími obory. Spektrum jejich práce je tak velmi široké, zastávají práce běžného typu – umí zatlouct hřebík nebo připevnit poličku na zeď, ale zastávají i práce více náročné – sestavování nábytku, vyměnění kapající kohoutek či vymalování. Až na některé malé výjimky neposkytují práci, která vyžaduje certifikaci jako je například instalace a údržba plynu. Kvůli tomuto širokému spektru zastávaných prací mohou hodinoví manželé konkurovat některým firmám, které spíše staví na specializaci svých zaměstnanců. Hodinoví manželé poskytují služby, které jakou vnímané jako „malé“ práce, kterými se velké firmy nebudou ani obtěžovat a nebo si za ně budou účtovat příliš mnoho peněz.

Téma hodinových manželů, či mužů věnujícím se placeným domácím pracím, není v sociologii příliš rozpracováno. Scrinzi a Sarti [2010] uvádějí, že navzdory tomu, že je toto téma ve společnosti velmi aktuální, ať už z hlediska sociálního či legislativního, nevěnuje se mu dostatečná pozornost. Pokud se někdo takovým tématem zabývá je to spíše zaměřeno na africké a asijské země a výzkumy z evropských zemích jsou pouze výjimky. Podle autorek je to velký paradox, protože v těchto zemích je mužů zaměstnaných v domácím sektoru mnohem méně než je tomu v evropských zemích či ve Spojených státech. V evropských zemích je téma mužských domácích pracovníků spojováno s migranty tvořící velkého procento pracovní síly pro některé země (např. Španělsko, Itálie či Francie). V České republice

vědecké výzkumy ohledně mužských pracích v domácnosti zcela chybí. V porovnání s jinými evropskými zeměmi však dochází k pozoruhodnému jevu. Jak jsem již zmínila v evropských zemích se domácími pracemi zabývají zejména přistěhovalci, protože čelí problémům od správné registrace až po nedůvěru ve vykonávání technické a specializované práce, nemohou si najít stejnou práci jako muži-domorodci. V České republice se však placenými pracemi v domácnosti nezabývají přistěhovalci, ale ve většině případů to jsou rodilí Češi.

Metodologická část

V této kapitole bych na jedné straně chtěla představit metodologický postup výzkumu a popis výzkumných metod, které jsem během výzkumu využila. A na druhé straně by měla tato kapitola sloužit jako představení výzkumného terénu.

Vymezení výzkumného problému

Výzkumným problémem se stal konstrukt hodinového manžela. Na základě definice výzkumného problému byl stanoven i cíl celého výzkumného šetření, konkrétně zjistit a popsat hodinové manželi v kontextu maskulinity a generových rolí. Hodinový manžel je přitom chápán jako muž, který zastane drobné domácí opravy v krátké době. Aby mohlo být dosaženo takto vytyčeného cíle, bylo potřeba směřovat mé výzkumné šetření k nalezení odpovědi na hlavní výzkumnou otázku: *Jak se formuje identita hodinového manžela?* Poměrně široce formulovaná výzkumná otázka mi umožnila směřovat celý můj výzkum více do hloubky tématu hodinových manželů. To se pak i pozitivně promítlo do míry otevřenosti respondentů a jejich upřímnosti při realizaci rozhovorů.

Výběr respondentů a vstup do terénu

S žádostí o poskytnutí rozhovoru jsem oslovila nejprve jednoho hodinového manžela, kterého jsem dopředu znala. Tento hodinový manžel pracuje v podniku, který sdružuje několik mužů – hodinových manželů. V roce 2013 se šest mužů rozhodlo založit v Praze podnik, který bude poskytovat služby hodinových manželů. Dnes je zde zaměstnáno celkem osm mužů (pět původních a tři noví).

S prvním hodinovým manželem jsem měla naplánovaný rozhovor, ale v průběhu vyjednávání si podmínek rozhovoru, jsme se domluvili na tom, že jeden den si s ním zkusím práci hodinového manžela. Prostředí hodinových manželů jsem nechtěla ukončit pouze jednou návštěvou, takže jsem s žádostí o poskytnutí rozhovoru oslovila další hodinové muže, kteří byli ze stejného podniku jako první oslovení. Reakce byla následná: „*Už jsme si říkali, že s Míšou sjezdíš všechny možné čerty a nás se na nic nezeptáš. To víš on je nejmladší a bůh ví, co ti napovídal za ideálnosti!*“ (Jarda). Byla jsem překvapená z pozitivní reakce, díky které se mi podařilo získat několik rozhovorů (s každým z osmi mužů minimálně jsem uskutečnila minimálně jeden rozhovor).

Před vstupem do terénu jsem přemýšlela, jaký způsob by byl nejvhodnější. Nakonec se mi jako nejlepší varianta jevilo vstoupit do společnosti hodinových manželů jako nepopsaný list a nechat se od nich provést světem hodinových manželů.

Metody sběru dat

Rozhovory byly provedeny v době od března do dubna 2017 a odehrávaly se na místech vybraných danou situací a účastníky výzkumu. Před začátkem prvních rozhovorů jsem respondenty seznámila s tím, čeho se můj výzkum týká a jakým způsobem využiji odpovědi z rozhovorů a poznámky z pozorování ve své práci. Během dalších rozhovorů jsme účastníky upozornila, že platí stejná pravidla a pokud by na některé otázky nechtěli odpovídat, tak nemusejí a také mají právo vyjádřit se, pokud nebudou chtít nějakou část své výpovědi publikovat. Ani během jednoho rozhovoru však nikdo tuto možnost nevyužil, spíše mi bylo doporučováno co v práci zdůraznit a co by bylo dobré do mé práce napsat.

Všechny účastníky výzkumu jsem seznámila s ochranou osobních údajů, jinými slovy řečeno, že v práci nebudou uvedeny žádné bližší údaje, aby nebylo možné je identifikovat. Z tohoto důvodu neuvádím ve své práci pravá jména účastníků, s výjimkou jména Míša. Účastník Míša mi řekl, že nechce, aby jeho jméno bylo měněno, protože se mu líbí ze všech jmen nejvíce. V následující tabulce jsou uvedeny některé základní informace o mých respondentech. Konkrétně je zde uvedeno titul respondenta a jeho jméno, dále věk respondenta, dosažené vzdělání a zaměstnání, které respondent vykonával před tím, než začal dělat hodinového manžela.

Tabulka č. 1

Jméno	Věk	Vzdělání	Předchozí zaměstnání
Ing. Míša	24	Vysokoškolské (FIT)	IT technik
Ing. Vilém	35	Vysokoškolské (ČVUT – projektant)	Projektant
Ing. Jarda	36	Vysokoškolské (VŠE)	Ředitel ekonomického oddělení banky
Josef	51	SOŠ s maturitou – obor elektrikář	Elektrikář
Milan	36	SOŠ bez maturity – obor automechanik	Pomocný dělník na stavbě
Bc. et Bc. Petr	25	Vysokoškolské (FIT a finance)	Student
Franta	53	SOŠ bez maturity – obor strojní mechanik	Nezaměstnaný
Adam	27	SOŠ s maturitou – obor truhlář	Truhlář v nábytkářské firmě

Zdroj: vlastní tvorba na základě rozhovorů

Poznámka autora: jména respondentů uvedená v tabulce jsou změněna, ale ostatní charakteristiky odpovídají skutečnosti, s uveřejněním těchto údajů jsem získala souhlas

Na začátku každého rozhovoru jsem získala souhlas s jeho nahráváním, či s tím, že si mohu zapisovat poznámky. Délka rozhovorů se pohybovala různě podle situace a časových možností respondenta. Pokud jsem s respondentem jela na montáž trval rozhovor celou dobu montáže. Samozřejmě, že v některých situacích byl rozhovor přerušen, ať už kvůli samotnému výkonu práce nebo kvůli citlivosti dat. Po přepsání rozhovorů jsem provedla analýzu dat pomocí otevřeného kódování. Nabíraná data, jež chceme analyzovat, jsou rozdělena při této analýze na významové jednotky a každé jednotce je přidělen určitý kód. Tyto kódy jsou podle významu přiděleny k sobě a vznikají tak jednotlivé kategorie kódů. Data pak dále analyzujeme a strukturuje, hledáme mezi nimi vztahy a sestavujeme analytický příběh [Strauss, Corbin 1999].

Analytická část

Svět a prostor hodinových manželů

Základním východiskem pro moji práci bude teorie sociální konstrukce reality od Petera Bergera a Thomase Luckmanna [1999]. Cílem mé práce je popsat reprezentaci maskulinity, která se spojuje se světem hodinových manželů. Tato reprezentace je ovlivňovaná společností neboli prostředím, které utváří sociální realitu. Prostředím není myšleno jen to přirozené, ale také to lidské či společenské, do kterého je člověk od narození začleněn a je v něm neustále podrobován společensky determinovanému vlivu. Berger a Luckamann [1999] nezpochybňují, že jedinec při svém narození má určité genetické předpoklady osobnosti, ale osobnost „*tak, jak je prožívána později jako subjektivně a objektivně vnímaná identita, není předem daná*“ [Berger, Luckmann 1999: 54]. Osobnost daného jedince je chápána ve smyslu sociální konstrukce, kdy je nutné porozumět tomu, že vnímání jedince a jeho osobnosti musí být chápáno v rámci daného sociálního kontextu, ve kterém se jedinec formuje. Pro pochopení reality je podle těchto autorů potřeba zkoumat způsob, jakým se realita vytváří. Každý jedinec již od narození určitým způsobem poznává svět, přitom si osvojuje jeho význam, ale zároveň si neuvědomuje, že svým jednáním danou realitu spoluvytváří, potvrzuje a ustavuje. Jedinci v sociálním světě naopak věří, že svět je objektivně daný, podle čehož jednájí v sociálních interakcích a usměrňují svůj život. Berger a Luckamann vychází z předpokladu, že vnímaná podoba reality závisí na dané kultuře. Jedinci vytvářejí svoji realitu na základě interakcí s ostatními jedinci a skrze komunikaci. Při konstrukci světa se využívá primárně jazyk, jenž umožňuje porozumění, zprostředkovává objektivizaci a potvrzuje existenci společenského uspořádání, což vede k objektivizaci v každodenním světě. Hodinová manželka se také pohybuje v určitém sociálním prostředí, které zároveň svoji přítomností určitým způsobem spoluvytváří.

„Já s tím moc nesouhlasím. To hlídání dětí, co dělá Miša, nebo vytírání a praní, co dělá Vilém... nebo třeba se Petrovi stalo, jako jo on je super kuchař, ale že normálně pomáhal nějaký ženský vařit. On chtěla překvapit nového amanta a rozbil se jí sporák. Petr tam jel to opravit, ale ona už by nestihla navařit všechny chody. No bóže on by se ten chlapík nezbláznil ne? A tak jí Petr pomáhal to dovařit. A s tímhle á nesouhlasím, abysme dělali. Takhle úplně znehodnocujeme, kdo jsme. Já bych se k tomu nesnížil. Já chci být pravý hodinový manžel a ne pravá hodinová manželka! Chci, aby pověst hodinových manželů byla ta, e jsou to tvrdý chlapy, co si poradí.“ (Josef)

Ve svých výpovědích často Franta i Josef narážejí na to, že nechtějí, aby „mladší kluci“ z týmu vykonávali práce, které by mohli pokazit jejich pověst. Na druhou stranu v průběhu rozhovorů a pozorování provádějí někdy, také práce, které nejsou typicky ženské – např. žehlení či vytírání. Sami tak přispívají k vytváření reality kolem hodinových manželů, náplně jejich práce a toho, co tvoří prostor, ve kterém se pohybují.

Zkoušky a vymezování mužnosti

V minulosti se věřilo, že mužství je přirozený a prvotní stav. Socioložka Elizabeth Badinter [1999] však ve svém díle vyvrací tento názor tím, že jde o druhotnou vlastnost těžko se získávající. V životě ženy je získávání její ženské identity jednoduché. Tím, že dostane své první měsíčky, se stává automaticky ženou a již nemusí ztvrzovat svému okolí že je ženou. Každý ji jako ženo vnímá po celý její život a nemá žádné pochybnosti. Proces získávání mužské identity je však velmi složitý. „Mužnost nepřichází mávnutím čarovného proutku, ale musí se budovat, dalo by se říci, že přímo vyrábět [Badinter 1999: 13]. Muž i jeho okolí neustále pochybují o své rodové identitě, a proto neustále od něho vyžadují důkazy mužnosti. Podle Badinter primární výzvou v životě muže je vyrovnat se s frází „Dokaž, že si muž.“ [Badinter 1999: 13]. Důkazy o své mužskosti dokazují muži v nejrůznějších zkouškách, které žena nemá možnost poznat, protože ona svoji ženskost získává pasivně a k získání svého ženství nemusí ničím přispět. I mnou uskutečněných rozhovorem zažili muži pocit, že nejsou pravými muži, a tak světu potřebují nějakým způsobem dokázat, že přeci muži jsou. Rozhodli se, že způsob, jakým to světu ukážou, bude to, že se stanou hodinovými manželi.

„Já jsem dělal toho ajťáka, jak tomu vtipně říkáš, a přišlo mi, že se mi akorát všichni smějí... Že jsem neschopný, nějaký exot, co sice umí říct z paměti třetí odmocninu z pí, ale jinak v životě ho nechtějí, protože akorát všechno zkazí a holky od něj utíkají už když ho vidí na sto kilometrů. Pak mi právě Petr nabídl, jestli k nim nechci jít na poloviční úvazek, že to už moc nestíhají a někdo by se jim hodil. Mě to přišlo jako super věc, že konečně třeba i budu moct ukázat, že nejsem jen levej s dobrou pamětí.“ (Míša)

„Jak nás napadlo založit firmu s hodinovými manželi? Já jsem byl tehdy bez ženský a po rozvodu. Milan ke mně často chodil a pomáhal mi dát do kupy nově byt. Najednou jsme na to nestačili a potřebovali nějakého elektrikáře, tak jsme zavolali Josefovi. Ten ale neměl hned čas, protože měl „něco důležitého“ v hospodě. Šli jsme za ním a tam jsme poznali Frantu, kterýho ten den vyhodili z práce. Byl tam i jeho syn Petr a vyprávěl nám právě o tom, jak se rozjždí byznys s hodinovými manželema. Frantova žena do něj furt hustila, že si musí najít

práci a Milanova žena zas, že dělá podřadnou práci a nikam to nikdy nedotáhne. Vlastně to jejich peskování nás přimělo se nad tím nápadem zamyslet.“ (Jarda)

I z výpovědí je patrné, že být mužem znamená vést neustálý boj, stejně jak o tom mluví Badinter i Mailer. Muž je ten, který neustále musí zápasit nejen se světem, ale i sám se sebou, aby se ubránil slabosti nebo pasivitě, jenž na něho mohou číhat za jakýmkoli rohem. Ukázání takové slabosti nebo pasivity by mohlo vést k tomu, že muži budou označovány za zženštilé a to muži nemohou dopustit.

Badinter [1999] uvádí, že lze charakterizovat maskulinitu z hlediska čtyř populárních sloganů. Jedním z nich je *Be a Big Wheel*, což se projevuje u všech respondentů.

„To víš, že se mi někdy stane, že něco neumím opravit, nebo si s tím nevím rady. Ale víš, co je nejdůležitější? Tvářit se, že to víš a hlavně být nad věcí.“ (Petr)

„Když věc nejde opravit po dobrém, tak to holt musí jít přeci po zlém ne? To je jasný, že zvládnou opravit všechno, ale jsem přeci chlap! Elekrika tě třeba může kopnout, ale nesmíš se bát a musíš si uvědomit, že silou jde vždy všechno!“ (Josef)

Be a Big Wheel se podle Kahn [2009] projevuje stejně jako ve zmíněných výpovědích. Tento způsob nabádá muže, aby za každé situace byli pány této situace, protože jsou obdařeni predispozicemi k tomu – silou a dominancí. Z druhé výpovědi je patrné druhý způsob sloužící k charakterizování maskulinity – *Give 'em Hell*. Podle této charakteristiky by správný muž měl mít odvalu a riskovat.

Poslední oblastí je *No siss stuff* (neboli nic ženského a zženštilého). Ruth Hartley [in Badinter 1999] popsala proces, získávání pohlavní identity tím, že se jedinec musí identifikovat s příslušníky stejného i opačného pohlaví. Tvrdí, že identifikace chlapce je především negativní a to v tom smyslu, že muži nejdříve zjišťují způsoby chování, jaké by neměli jako muži mít. Často muži svoji mužskost definují jako všechno to, co není ženské [Kahn 2009]. Toto jednání při vyjednávání maskulinity je vedeno strachem – strachem z žen, strachem z ženskosti, strachem z pasivity a v neposlední řadě strachem z toho, že by o ně mohl mít zájem jiný muž. Aby muž mohl projevit svoji mužskou identitu, musí nejenom sebe, ale i okolí přesvědčit o tom, že není žena. Z výše uvedených strachů a ze strachu, aby nebyl podezříván z nedostatečné mužnosti, se muži již od dětství snaží vědomě i nevědomě potlačit vlastnosti označované za ženské vlastnosti – například soucit či jemnost. Je důležité

poznámenat, že na utváření mužské maskulinity mají výrazný vliv normy dané kultury, jenž jsou reprezentované ve společnosti sociálními institucemi. Pojem maskulinita je tak sociálním konstruktem, vytvořeným v dané kultuře. To, co daný konstrukt znamená v dané kultuře a co je jejím obsahem se historicky mění a je to rozdílné právě napříč kulturami [Kahn 2009, Badinter 1999]. Connell [2005] konstatuje, že maskulinita sama o sobě neexistuje a objevuje se především v kontrastu k feminitě.

„Nejdřív jsem nechtěl vůbec slyšet o něčem jako hodinový manžel. Po pravdě jsem ani nevěděl, co to znamená. (...). První jsem četl něco o tom, jak hodinový manžel vaří, pere a hlídá děti. No tak to ne, jsem si řekl. Nejsem žádná ženská, abych tohle musel dělat. Byl jsem absolutně proti a další články vyhodil do smetí.“ (Franta)

Vymezování toho, co je maskulinní a v žádném případě to není ženské se děje i skrze rozdělení rolí ve společnosti. I respondent Franta uváděl to, že se ze začátku nechtěl stát hodinovým manželem, protože nechtěl dělat „typicky ženské“ práce. I dnes je mnoho jedinců přesvědčeno, že primární rolí ženy je péče o domácnost a o dítě. Tuček [2000] uvádí, že na otázku ohledně stereotypního rozdělení rolí v rodině, konkrétně, že žena se má starat o rodinu a muž vydělávat peníze, souhlasilo 48% žen a 60% mužů.

Postupem času tento názor o rozdělení mužských a ženských rolí slábne. A to může být i důvodem, proč více mužů uvažuje o děláni hodinového manžela, i když to nespočívá jen v děláni věcí „typicky mužských“, ale někdy musejí vykonávat i činnosti „typicky ženské“. Změna tohoto vnímání rozdělení rolí souvisí i se samotnou definicí mužství a představách o ideálním mužství. V současné době se mluví o tzv. krize mužství. Nejlépe jsou vidět změny spojené s krizí mužství v praktickém každodenním životě v oblasti mužských ženských rolí. Ukázalo se, že Franta, který je ze skupiny hodinových manželů nejstarší 53 let, se zabýval otázkou spojenou s typicky ženskými pracemi nejvíce.

„Míša poslední dobou dělá jen chůvu a né hodinového manžela. Nedávno mě poprosil, jestli bych tu holku nemohl vyzvednout a odvést ji k tomu tátovi do firmy. Tak jsem mu řekl, že mám zrovna jiné kšeft. Protože mě se to pořád nějak přičí dělat chůvu. Vždyť by mě mohli obvinít, že jsem ten pedofil. Já jsem prostě víc konzervativní než kluci.“ (Franta)

„Jak jsem ti říkal, určitě to nedělám nějak často to vyzvedávání děcek. Ale pro Petra to často dělám. V poslední době víc a víc. Ale mě to nevadí dělat chůvu. Nechci to nikomu říkat, ale

poslední dobou si říkám, že ta malá mě dost rozvíjí. Nechci, aby ses mi smála, ale fakt to tak je. Ona se mě třeba na něco ptá a já jí nechci lhát, tak si vyhledávám různé informace o tom. Víš, jak třeba spí velryba, když je to ale savec? Mě to neva, že si kluci myslí, že jsem chůva“ (Míša)

Z obou rozhovorů jde vidět, že určitá změna v chápání mužství nastává a souvisí i s věkem. Franta (53) je stále konzervativní a někdy až příliš násilně se chce vymezit vůči tomu, co je považováno za ženské. Naopak Míša (24) se sice chtěl stát hodinovým manželem proto, aby světu ukázal, že je muž a umí se o mužské práce postarat, ale ve skutečnosti nejvíce času ze své pracovní doby tráví hlídáním dítěte.

Závěr

V mé seminární práci jsem se zabývala tématem hodinových manželů. Můj výzkum byl založen na hloubkových rozhovorech, které byly často doprovázeny i pozorováním. Vzhledem k možnému rozsahu této práce jsem se rozhodla věnovat jen tomu, jak se utváří identita hodinového manžela. Po celou dobu práce v terénu a sběru dat, jsem narážela na generační rozdíly. Starší z hodinových manželů nechtěli, aby jejich práce byla spojována s čímkoli, co by mohlo připomínat ženskou práci nebo cokoli jiného, co se se ženami pojí. Na druhé straně mladší hodinoví manželé jsou ochotni vykonávat jakoukoli práci i za cenu toho, že by mohli být označeni jako baby.

Z hlediska sociologie je tomuto tématu věnováno málo prostoru. Má práce by tak mohla sloužit jako pootevření doposud zavřených dveří při dalších výzkumech.

Zdroje

Badinter, E. 1999. XY: o mužské identitě. Praha: Paseka.

Berger, P., T. Luckmann. *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

Cancedda, L. 2001. *Employment in Household Services*. Dublin: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.

Connell, R. W., J. W. Messerschmidt. 2005. „Hegemonic Masculinity: Rethinking the concept.“ *Gender & Society* 19 (6): 829-859

Davidoff, L. 1995. *Worlds Between: Historical Perspectives on Gender and Class*. Cambridge: Polity Press.

Harkness, S. 2008. ‘The Household Division of Labour: Changes in Families’ Allocation of Paid and Unpaid Work’, in J. Scott, S. Dex and H. Joshi (eds) *Women and Employment: Changing Lives and New Challenges*. Cheltenham: Edward Elgar.

Kahn, J. 2009. *An Introduction to Masculinities*. Chichester: Wiley-Blackwell.

Scrinzi, F. 2010. „Masculinities and the International Division of Care: Migrant Male Domestic Workers in Italy and France“. *Sage* 13 (1): 44-64.

Strauss, A., J. Corbin. 1999. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice: Albert

Sullivan, O. 2000. ‘The Division of Domestic Labour: Twenty Years of Change’. *Sociology* [online] 34(3): 437–456 [cit. 15. 6. 2017]. Dostupné z: <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/S0038038500000286>

Tuček, M. 2000. „Stratifikace společnosti a hodnotové orientace: shody a rozdíly mezi muži a ženami v oblasti práce“ in Maříková, H. 2000. Proměny současné české rodiny. Praha: SLON